

Pohorelský hlásnik 2011/09

informačné noviny Obce Pohorelá; ročník VII.; SEPTEMBER 2011; - ZADARMO -

Investícia do Vašej budúcnosti Tento projekt je spolufinancovaný z Kohézneho fondu Európskej únie

Obec Pohorelá úspešná s projektom na dokončenie kanalizácie na ulici Clementisovej

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky ako riadiaci orgán pre operačný program Životné prostredie schválilo obci Pohorelá žiadosť **Pohorelá, SO 01 splašková kanalizácia, vetva B - dokončenie** (dokončenie kanalizácie na ulici Clementisovej).

Schválená výška nenávratného finančného príspevku z fondov EÚ a zo Štátneho rozpočtu SR je **442.439,62 € (13,5 mil. Sk)**. Výška celkových oprávnených výdavkov na dokončenie bola stanovená na 465.725,92 € (14 mil. Sk). Suma 23.286,30 € (701,5 tis. Sk) bude hradená z finančných prostriedkov obce.

Dokončením tejto vetvy sa prakticky ukončí kompletná kanalizácia obce (okrem niekoľkých problémových oblastí, kde vlastníci pozemkov nedali súhlas na budovanie kanalizácie cez ich pozemky).

Začali sa práce na zateplení budov základnej školy

Ministerstvom pôdohospodárstva a rozvoja vidieka SR, ktoré je Riadiacim orgánom pre Regionálny operačný program, bol ukončený proces kontroly verejného obstarávania na stavebné práce na rekonštrukcii základnej školy. Obec Pohorelá preto až v auguste mohla podpísať zmluvu o dielo so združením firiem ARPROG Poprad+EIFFAGE Bratislava+MIGI Matejovce, ktoré predložilo víťaznú ponuku (ponuku do súťaže predložili 3 firmy). Stavebný dozor bude vykonávaný firmou INPRO Poprad a externý manažment firmou ARDE Bardejov.

Základná škola v Pohorelej má najväčší komplex budov spomedzi všetkých škôl na Horehroní. Celkovo ju tvorí 5 samostatných budov (3 dvojposchodové učebné pavilóny, 1 dvojposchodový pavilón s odbornými učebňami, 1 dvojposchodová budova s jedálňou a administratívnymi priestormi, a telocvičňa), takže náklady na vykurovanie predstavujú významnú časť prevádzkových nákladov školy.

Schválený projekt Rekonštrukcia ZŠ predstavuje výmenu okien, zateplenie stavebných objektov, dokončovacie a maliarske práce, klampiarske práce na 3 učebných pavilónoch a telocvični. Práce musia byť ukončené do júla 2012.

Náklady na rekonštrukciu ZŠ sú rozpočtované na **570.843,07 € (17,2 mil. Sk)** v tom stavebné práce 545.639,04 € (16,37 mil. Sk), stavebný dozor 12.720 € (381,6 tis. Sk) a externý manažment 12.484,03 € (376 tis. Sk).

Schválená výška nenávratného finančného príspevku zo štrukturálnych fondov EÚ a Štátneho rozpočtu SR je 497.376 € (14.983.951,49 Sk). Zvyšok bude financovaný z obecných financií.

Investícia do Vašej budúcnosti

Mesto Tisovec, Obec Závadka nad Hronom a Pohorelá
Vás pozývajú na jubilejný

**XXX. ročník
turistického diaľkového prechodu**

POHORELÁ – TISOVEC

"Clementisovou cestou"

sobota 17. septembra 2011

výšková úroveň je podľa koliznej stanov. Pohorelá a 700 hod.

pre menej záujemcov je možná výhna preprava autobusom do sedla Buzla
spesť 107 Pohorelá a 11.00 hod.

odchod z Tisovca do Pohorelej autobusom cca o 18.00 hod. |

**FOLKLÓRNY VEČER
POD ORLOVOU**

**Pohorelá, amfiteáter
piatok 16.9.2011
18:00 hod.**

Detský folklórny súbor Klások Podbrezová

Detský folklórny súbor Mladosť Pohorelá

Mužská spevácka skupina Pohorelá

Ženská spevácka skupina Pohorelá

Veronika Bodnáríková

Ľudová hudba Jána Mlaka

Veľkosť: 1-4; deti do 120 cm ZADARMO

PODUJATIA V POHORELEJ

SEPTEMBER

4.9. TJ Mladosť Pohorelá – OFK Slovan Valaská 0:4
Súťažný futbalový zápas 3. kola oblastnej futbalovej súťaže dospelých - II. trieda, skupina B

11.9. TJ Mladosť Pohorelá – Slovan Poh.Pohhora 0:6
Súťažný futbalový zápas 4. kola oblastnej futbalovej súťaže dospelých - II. trieda, skupina B

16.9. „Folklorný večer pod Orlovou“
6. ročník folklórného podujatia (OZ OPORA + OÚ Pohorelá)

17.9. TURISTICKÝ POCHOD „Clementisovou cestou“ Pohorelá - Tisovec
30. ročník diaľkového turistického pochodu (OU Pohorelá)

25.9. TJ Mladosť Pohorelá – Tatran Polomka
Súťažný futbalový zápas 6. kola oblastnej futbalovej súťaže dospelých - II. trieda, skupina B

OKTÓBER

16.10. TJ Mladosť Pohorelá – Slovan Michalová
Súťažný futbalový zápas 9. kola oblastnej futbalovej súťaže dospelých - II. trieda, skupina B

CELOROČNE:

NÁCVIKY A TRÉNINGY V TELOCVIČNI:

AEROBIK / ZUMBA

Pondelok 18:00-19:00 a Streda 18:00 – 19:30
(kontakt: J.Ďuburová)

DFS MLADOSŤ – mladší žiaci

Utorok 13:30 – 14:30
(kontakt: Mgr.Mária Huťová)

DFS MLADOSŤ – starší žiaci

Štvrtok 14:30 – 16:00
(kontakt: Mgr.Gabriela Kanošová)

FLORBAL

Pondelok 14:30 – 16:00
(kontakt: Mgr.Jozef Šajša)

FUTBAL

Pondelok 19:00 – 20:00
(kontakt: Ján Krupa)

FUTBAL – tréning - žiaci

Utorok 14:30-16:30 a Streda 13:30 – 15:00
(kontakt: Mgr.Jozef Šajša)

FUTBAL – tréning - dospelí

Piatok 18:00 – 20:00
(kontakt: Š.Kalman)

KALANETIKA

Pondelok 16:00 – 17:00 a Štvrtok 16:00-17:00
(kontakt: Mgr.D.Schillerová)

NOHEJBAL - tréning

Piatok 16:00 – 18:00
(kontakt: L.Lihan)

TANEČNÁ ŠKOLA J.Fábera

Streda 15:00 – 18:00
(kontakt: 0911218459)

Stolný tenis – tréning - žiaci

Štvrtok 17:00 – 19:00
(kontakt: M.Puťoš)

Stolný tenis – tréning - dospelí

Sobota 14:00 – 17:00
(kontakt: J.Halák)

Termíny zberu komunálneho odpadu

7.september	21.september	5.október	19.október
-------------	--------------	-----------	------------

Ziadame občanov, aby si nádoby vyložili pred brány už deň vopred, pretože sa zbiera od 7:00 hod.!

Pohorelskí speváci účinkovali na festivaloch v Očovej a Hrušove

V dňoch 13.-14.8.2011 sa v Očovej konal tradičný festival **Očovská hruda 2011**, kde v programe „*Pieseň v rodine...*“ spievali aj naši chlapi v doprovode E.H Jána Maka. V programe z rôznych regiónov potešili „podpoliancov“ svojimi spevmi z Pohorelej. Hneď týždeň nato sa uskutočnila v Hrušove **Hontianska paráda 2011**, jeden z najkrajších festivalov na Slovensku s návštevou okolo 20-tisíc ľudí, kde sme na pozvanie priateľov z Hrušova účinkovali až v troch programoch: „*Pódium pri vežičke*“, „*Zvítanie hostí*“ a „*Pozdravy hostí*“, čo bolo časovo veľmi náročné, ale všetko nakoniec dobre dopadlo. V Hrušove bola skupina posilnená speváčkami z Pohorelej a sólistkami Veronikou Bodnárkovou a Gabrielou Terekovou. V náročnom programe sprevádzala ľudová hudba Jána Maka a na harmonike Jozef Maťuš. V nesútočnej horúčke zožala jeden z najväčších úspechov do teraz, keď celé hľadisko vstalo a naši folklóristi sa museli dvakrát vrátiť so spevom naspäť na javisko. Divákovi sa najviac páčil program, v ktorom účinkovali s priateľmi spoza rieky Morava „cimbáľovkou“ z Moravskej Novej Vsi. Naša muzika a spevácke skupiny dominovali aj v záverečných piesňach programu, ktoré im zverili režiséri programov. Na vyhodnotení festivalu sa osobne zúčastnil aj minister kultúry Daniel Krajcer a našim zástupcom na vyhodnotení: Jozefovi Terekovi, Jánovi Koprášovi, Jánovi Makovi a Veronike Bodnárkovej osobne vyslovil slová uznania a naši speváci mu pripomenuli, aby v budúcnosti myslel aj na malé obce pri rozdeľovní financií na kultúru. -J.T.-

FIDE Open

Pohorelá 2011

V dňoch 18.-21.8.2011 sa v Pohorele uskutočnil za účasti 28 hráčov šachový turnaj FIDE Open (už započítaný na FIDE). Turnaj patril čo do účasti v histórii turnajov v Pohorele k menším, ale svojou kvalitou a bojovnosťou patril určite k tým najkvalitnejším. Veľmi tuho sa bojovalo až do posledného kola a o celkovom víťazovi sa rozhodlo až v predposlednej partii turnaja. Konečné výsledky:

1. Zeljko Banduka (ŠK Podpolanie) 6 bodov
2. Štefan Mazur (ŠK Zemplin Michalovce) 6b.
3. Vladimír Giertl (ŠO Podbrezová) 4,5 b.
14. Peter Kanoš (ŠK Orlová Pohorelá) 3,5 b.
15. Marika Šagiová (ŠK Orlová) 3,5 b.
17. Jozef Kanoš (ŠK Orlová) 3b.
21. AnnaMária Kotočová (ŠK Orlová) 2,5 b.
24. Jozef Hruška (ŠK Orlová) 2,5 b.
25. František Baloha (ŠK Orlová) 2b.

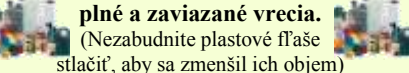
Za pekné zorganizovanie tohto šachového podujatia patrí veľká vďaka riaditeľovi turnaja, p. Jozefovi Kanošovi a celému organizačnému tímu okolo neho. - A.Geffert – hl.rozhodca –

Termíny zberu plastov

20.-21. september	18.-19. október
-------------------	-----------------

Ziadame občanov, aby vykladali len plné a zaviazané vrecia. (Nezabudnite plastové fľaše stlačiť, aby sa zmenšil ich objem)

Veľkoobjemové kontajnery na objemný domový odpad budú v našej obci pristavené v mesiaci OKTÓBER 2011

Odporúčania pre obyvateľstvo v prípade vzniku mimoriadnej udalosti

Z dôvodu pravidelne sa opakujúcich zmien počasia, ktoré spôsobujú občanom nemalé problémy a škody, vypracovala Sekcia integrovaného záchranného systému a krízového manažmentu Ministerstva vnútra Slovenskej republiky odporúčania pre obyvateľov ako sa chovať v situácii spôsobenej mimoriadnou udalosťou.

VIETOR

2.stupeň - Výskyt silného vetra, ktorý dosiahne

krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (viator, priemer > 20 m/s alebo nárazy > 25 m/s :

- a) nezdržiavať sa na voľných plochách,
- b) nezdržiavať sa pri labilných prekážkach,
- c) zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d) odložiť z dvorov voľne položené predmety,
- e) nepúšťať von deti,
- f) zabezpečiť domáce zvieratá,
- g) neparkovať pod stromami a pri chatrných budovách,
- h) s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi obmedziť jazdu po otvorených veterných plochách,
- i) zabezpečiť okná, skleníky, voľne uložené predmety, pozbierať sušiacu sa bielizeň,
- j) pri jazde automobilom znížiť rýchlosť jazdy.

3.stupeň - Výskyt mimoriadne silného vetra,

ktorý dosiahne krátkodobo (v nárazoch) rýchlosť (viator, priemer > 25 m/s alebo náraz > 35 m/s) :

- a) keď nie je nutné, nevychádzať z domu,
- b) nezdržiavať sa na voľných plochách,
- c) zatvoriť a zabezpečiť okná a dvere,
- d) nepúšťať von deti,
- e) s ľahkými vozidlami a nenaloženými nákladnými automobilmi nejazdiť po otvorených veterných plochách,
- f) zabezpečiť žeriavy.

HMLA

2.stupeň - Výskyt silných hmiel s dohľadnosťou (dohľadnosť < 300 m) :

Ak viditeľnosť nepovoľuje ísť rýchlejšie ako 20 km/hod. a keď nie je možné rozoznať okraj cesty odstavte vozidlo. Na diaľniciach vyhľadajte najbližšie odpočívadlo a počkať kým sa hmla rozplynie.

3.stupeň - Výskyt mimoriadne silných hmiel (dohľadnosť < 100 m) :

Obmedziť jazdu vozidlom z bezpečnostných dôvodov.

Tieto odporúčania nie sú na predchádzanie nepriaznivým vplyvom počasia, ale majú zmierniť prípadné ich dôsledky. Vyplývajú z poznatkov odborníkov, ktorí sa venujú uvedenej problematike.

Naším šachistom sa darilo aj na podujatí „*Šachová dovolenka*“ v chorvatskom Ugljane od 28.8. do 2.9., kde sa Peter Kanoš umiestnil na peknom 8. a Jozef Kanoš na 9. mieste.

PRED 105 ROKMI SA V POHORELEJ NARODIL JÁN CTIBOR HANDZO

Ján Ctibor HANDZO (Jano Gemerský, Gindurský, Malohont'an, Martin Pohorelec, Dušan Remeník, Svätopluj Jedenásty) - evanjelický kňaz - náboženský spisovateľ - cirkevný historik - senior Šarišsko-zemplínskeho seniorátu - prekladateľ - novinár - spisovateľ
nar. 15.9.1906 v Pohorelej, zomr. 1.6.1972 v Prešove

(otec Pavol Handzo, matka Mária, rod. Murányiová)

Vychodil ľudovú školu v Pohorelej, študoval na gymnáziu v Nyíregyháze, v Makove, do 1924 v Rimavskej Sobote, 1924-1928 teológiu v Bratislave, 1926 vo Viedni, kde navštevoval aj prednášky na vyššej novinárskej škole. Pôsobil ako ev. kaplán, v r. 1929-1935 farár v Pondelku (dnes Hrnčiarska Ves), 1935-1950 v Ľubietovej, od 1950 v Prešove, od 1953 šarišsko-zemplínsky senior. Účastník SNP, pomáhal prenasledovaným antifašistom. Venoval sa cirkevnej histórii, spracoval dejiny cirkevných zborov, v ktorých pôsobil, v prózach s náboženskou a historickou tematikou prejavil rozprávačský talent. Vecným základom jeho próz boli široké kultúrne znalosti, venoval sa v nich udalostiam v cirkevných zboroch. Náboženský a historický obsah mali i jeho rozhlasové dramatizácie. Prispieval do novín, ale hlavne do náboženských časopisov a kalendárov.

Bol členom generálneho presbyterstva ECAV a prechodno administrátorom Východného dištriktu ECAV. Venoval sa prekladaniu biblických textov zo Staréj i Novej zmluvy. Patril k uznávaným cirkevným historikom: v roku 1931 napísal História ev. a.v. cirkvi pondelko - selčiansko - váľkovskej a v roku 1941 vyšli jeho Dejiny ev. a.v. cirkevného zboru v Ľubietovej s podtitulom Monografia bývalého slobodného kráľovského banského mesta. Historické témy tvorili obsah Handzových príspevkov aj v zborníkoch, v cirkevných i svetských periodikách a v rozhlasových dramatizáciách. Z cirkevných časopisov publikoval v Evanjelickom Posle spod Tatier, v Cirkevných listoch, Stráži na Sione, v Evanjelickom východe, v Tranovského kalendári a v iných.

Bol činný aj literárne. Históriai venoval svoju prvotinu Po starých stopách/ 1936/. Nasledovali kniha príbehov z prostredia Gemera a Malohontu Prázdne sú kolísky/ 1938/ a kresťanské poviedky Anjeli z kalendára/ 1941/.

Spracoval dejiny evanjelických cirkevných zborov z miest, kde pôsobil (Odkaz 400-ročnej Montany-Heptapolitany 1559 až 1959. CL 72, 1959; Vzácna pamiatka rusko-slovenských kultúrnych stykov. CL 66, 1953). Publikáčne bol po roku 1945 aktívny na stránkach Cirkevných listov. Jeho najznámejšou knihou je Príval - príbeh z rokov druhej svetovej vojny. V čase Slovenského národného povstania, do ktorého sa aktívne zapojil, si Ctibor Ján Handzo písal denník, ktorý jeho staršia dcéra Viera Handzová - Miháliková pripravila neskôr pre tlač a vyšiel v roku 2001 pod titulom Údery a údely vydavateľskou iniciatívou Handzovej vnučky Žofie Novej.

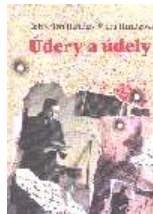
Participoval i na biblických prekladoch - zo Starého zákona prekladal v Ľubietovej knihu Ezechiel a poďakovanie za spoluprácu pri preklade Novej zmluvy mu v roku 1942 vyslovili všetci členovia redakčnej biblickej komisie.

V pozostalosti Ctibora Jána Handzu sa zachovalo mnoho kázni: ako z jeho kaplánskych čias z Prešova, kde pôsobil na Evanjelickom kolégiu, tak z Kokavy nad Rimavicou i zo všetkých jeho neskorších kňazských pôsobísk. Ich obsah i po rokoch dokumentuje, že k členom cirkevných zborov sa prihovárал Božím Slovom, ktoré im približoval zrozumiteľným a prítlačivým výkladom, doplnovaným o podnetné príbehy z histórie i zo života, ktorými ich v ťažkých časoch vojny, Povstania i v čase nežičlivého komunistického režimu povzbudzoval príkladmi hrdinov pevnej viery, odvahy, kresťanskej lásky a nádeje.

C. J. Handzo patril k aktívnym účastníkom protifašistického odboja a radí sa ku kňazom, ktorí počas Slovenského štátu poskytovali pomoc a úkryt prenasledovaným Židom. Po potlačení Slovenského národného povstania pomáhal perzekvovaným a ukrýval v Ľubietovej aj archív Slobodného slovenského vysielateľa Banská Bystrica. Neskôr sa i medzinárodne angažoval v mierovom hnutí. S manželkou Martou rod. Výrostekovou boli rodičmi štyroch detí - Dušana, Viery, Ivana a Evy. Ctibor Ján Handzo zomrel dňa 1. júna 1972 v Prešove a je pochovaný v Kokave nad Rimavicou.

Dielo:

- 1931 - Historia evanjelickéj a. v. cirkvi Pondelko-Selčiansko-Váľkovskej. Vydaná v čas 300. výročia založenia sboru 1630-1930
- 1936 - Po starých stopách. Historické a iné rozprávky z Gemera a Malohontu
- 1938 - Prázdne sú kolísky ... Evanjelická rozprávka
- 1940 - Anjeli z kalendára
- 1941 - Dejiny Ev. A. V. cirkevného zboru v Ľubietovej
- 1946 - Deň spomienok, pokánia a vďaky!
- 1948 - Príval. Evanjelické rozprávky z rokov druhej svetovej vojny
- 2001 - Údery a údely

Oslavy 67. výročia Slovenského národného povstania

a 11. ročník podujatia "Po partizánskych chodníkoch brigády Jánošík"

sa uskutočnili dňa 27. augusta 2011 pri hrobe padlých partizánov na miestnom cintoríne a na námestí pri pamätníku obeť I. a II. svetovej vojny. Následne účastníci osláv zapálili na futbalovom ihrisku vatru a presunuli sa na spomienkovú besedu s občerstvením do jedálne základnej školy. Na oslavách sa zúčastnilo cca 90 poväčšine odbojárův z družobnej Liptovskej Tepličky a Pohorelá, ale aj mladších občanů Pohorelej. K slávnostnému priebehu prispeli kultúrnou vložkou žiačky ZŠsMŠ Pohorelá a krásnymi piesňami členovia FS Kráľova hoľa za hudobného doprovodu Jozefa Matúša.

Za úspešný priebeh osláv patrí poďakovanie starostom obidvoch obcí Mgr. Slavomirovi Kopáčovi a Ing. Jozefovi Kalmanovi, Obecným úradom Lipt. Teplička a Pohorelá, sponzorom podujatia PD Agropohorelá, DVOK Pohorelá, UaPPS Pohorelá, Pohrebniectvu M.Haluška za ozvučenie a ZŠsMŠ Pohorelá za poskytnutie priestorův jedálne a kuchyne.

- J.L. -

SPOLOČENSKÁ RUBRIKA

OSLÁVENCI

91 rokov

1.9. Anna Pompurová, Kpt.Nálepku 195

87 rokov

1.9. Magdaléna Tereková, Orlová 625

25.9. Juraj Raši, Kpt.Nálepku 192

86 rokov

22.9. Margita Detvajová, Poh.Maša 10

85 rokov

8.9. Mária Hlaváčiková, Poh.Maša 66

84 rokov

1.9. Anna Tešlarová, Kpt.Nálepku 276

25.9. Mária Krupová, Za Vřšok 235

27.9. Františka Rašiová, Jánošíkova 420

28.9. Angela Krupová, Za potokom 717

83 rokov

18.9. Mária Matúšová, Jánošíkova 439

21.9. Mária Gandžalová, Za potokom 712

82 rokov

7.9. Štefan Syč Jergus, Orlová 616

65 rokov

24.9. Mária Janošková, Jánošíkova 460

28.9. Darina Hudáková, M.R.Štefánika 674

60 rokov

12.9. Mária Syčová, Za Vřšok 210

14.9. Václav Vojtko, Nová 331

22.9. Anna Kanošová, Kpt.Nálepku 140

27.9. Jozef Puťoš, Kpt.Nálepku 108

NOVORODENCI

7.8. Lucia Gandžalová, Hviezdoslavova 60

MLADOMANŽELIA

6.8. Jana Kanošová, Za Vřšok 228

a Vladimír Klučiar, Banská Bystrica

27.8. Kristína Ovečková, Banská Bystrica

a Miroslav Haľak, Kpt.Nálepku 83

ZOMRELÍ

Jozef Matula,

Poh.Maša 70

(* 24.8.1937 - † 1.8.2011)

Matej Janoška,

Športová 355

(* 6.4.1938 - † 6.8.2011)

Juraj Rochovský,

Nová 377

(* 5.7.1966 - † 10.8.2011)

ROZSIAHLY POŽIAR

V stredu 7. septembra 2011 sa v Pohorelej vznietili hospodárske budovy na ulici Jesenského, kde sa splodinami udusili pes a 3 ovce. Ničivý oheň sa rozšíril aj na susednú garáž. Na mieste zasahovala jednotka Hasičského a záchranného zboru z Pohorelej, 2 posádky z Brezna a dobrovoľníci z obecného hasičského zboru. Príčiny požiaru sú predmetom ďalšieho vyšetrovania. Škoda sa vyšplhala na takmer 25.000 eur.

- Foto: A.Zrak -

Z obcej kroniky:

(pozn.: výpis záznamov z kroniky je bez gramatických a štylistických úprav)

ZÁZNAMY Z ROKU 1935 – VEDÚCI OBCE:

Ako som spomenul posledné obecné voľby boli 27. septembra 1931. Z týchto voľieb vyšiel ako starosta Ján Mandrák. Prvým miestostarostom bol zvolený Juraj Kubík. Tento pôsobil vo svojej funkcii len jeden rok, lebo sa len po tejto dobe prišlo nato, že vlastne není ani československým občanom. V tejto funkcii sa neskôršie vystriedali Matej Putoš, Juraj Malecký a po nich Ján Matúš. Všetci za stranu soc. dem. robotnícku. Druhým miestostarostom bol zvolený občan z osady Maša Jozef Alberty mladší. Obecným pokladníkom bol zvolený Juraj Polák, za stranu slovenskú ľudovú.

POŽIARY: Školská kronika na 3. strane zaznamenáva požiar z roku 1800. Tento vznikol vo farskej budove, veľká škoda však spôsobená nebola. Ale roku 1805 udrel hrom do farskej budovy, z ktorej vtedajší farár František Mihalík stačil vyniesť okrem nábytku ešte matričné knihy cirkvejnej obce Pohorelej a Helypy, Ostatné spisy, medzi nimi aj významnejšie celkom zhorely. Dňa 18. septembra 1921 medzi 10½ a 10¾ hodiny vypukol požiar u roľníka Jozefa Pompuru, číslo popisné 124 z neznámej príčiny, ktorý pri silnom vetri rýchle sa rozšíril na ulicu Hodžovu, zvanú Novú. Celkom vyhorelo po oboch stranách ulice 26 domov so všetkými hospodárskymi staviskami, v ktorých uložená bola tohorodná úroda. Bez prístrešia zostalo 36 rodín, čítajúcich 193 duší. Celková škoda odhadnutá (spôsobená požiarom) okráhla na 2.365.000,-Kč a bola len z nepatnej časti (88.000,-Kč) krytá poisťením. Pravdepodobne vznikol oheň z neopatrnosti a není vylúčené, že požiar založily nezletilé deti. Četnícka správa k tomu poznamenáva, že hasičský sbor v našej obci je tak špatne organizovaný, že v prípadoch keď požaduje sa jeho pomoci, striekačky, ktorej je čo do rozsiahlosti obce a vzhľadom k okolnosti, že stavby sú prevedené z dreva, čím oheň sa snadno založiť a rozšíriť môže, naprostý nedostatok hasičských potrieb.

Školská kronika na strane 39. Zaznamenáva požiar, ktorý dňa 7. mája 1930 o ½2. Hodine v noci postihol gazdovstvo Karola Šuleja Durindáka. Miestnemu hasičskému zboru za pomoci občianstva podarilo sa oheň natoľko lokalizovať, že okrem stodoly a maštale viac nezhorelo. Pravda spomenutá rodinka utrpela značnú škodu, lebo okrem hospodárskych stavísk v plameňoch požiaru zhorel aj jeden kus dobytká.

11. augusta 1933 zapálené zo msty vyhorelo hospodárstvo Jána Mandráka, starostu pohorelského a obecný dom pre porodnú asistentku. Pohotovosti a obetavosti hasičov možno ďakovať, že sa požiar nerozšíril. V plameňoch uhynuly starostove dve kravy a sviňa. Nebezpečne bola popálená dospelá dcéra porodnej babky; zo spálení sa však v nemocnici podbrezovskej uzdravila.

POLOVNÝ REVÍR: Obecná poľovnícka plocha obnáša 3100 katastrálnych jutár. Poľovné právo nechá obec vydražiť obyčajne na viac rokov. Tak na ústnej dražbe poriadanej v obecnom dome dňa 27. júla 1931 bolo poľovné právo dané do prenájmu štátnemu lesnému pozemkovému úradu v Jelšave za 1860,-Kč ročne za týchto podmienok; dravú a škodlivú zver ničiť, škodu spôsobenú zverinou je povinný poškodeným úplne nahradiť, osožnú a ušlachtilú zver šetriť a v zimnom období sriaďiť pre ňu kŕmničky. Prenajímník je povinný prenájmné za prvý rok po uplynutí 8 dní od schválenia prenájmu obecným zastupiteľstvom do pokladne obce složiť a každý ďalší rok je prenájmné splatné vždy vopred a to do 1. augusta.

Poľovný revír je bohatý na každú zver, lebo sa nachádza po oboch stranách Hrona a na juhu zabieha ďaleko do hlbokých lesov Slovenského Rudohoria. Na kultivovaných plochách zdržuje sa hodne zajacov, sem zabehujú líšky a sem tam sa nájdu aj jarabice. Na lúkach rozprestierajúcich sa pomedzi lesy, pasú sa srnci (roháči) so srnkami, prípadne jeleni s „kravami“. Dost poľných škôd sa nájde aj po diviakoch.

POTRAVINNÉ A ÚSPORNÉ DRUŽSTVO: Prvým koho napadla myšlienka vybudovať v našej obci tento svojpomocný podnik bol farár Rudolf Dollák, ktorý svoju myšlienku začal aj uvádzať v život tým, že od 1. januára 1921 nabádal občanov, aby k jeho založeniu prispievali upisovaním podielov. Práca s určitou námahou spojená nebola preca len daromná. Ľuď mu ako svojmu duchovnému otcovi veril a ešte tohože roku bolo upísané 57.000,-Kč podielov, okrem zápisného 1.700,-Kč. 14. augusta 1921 zvolení funkcionári už začali v svojich funkciách pôsobiť. Predsedom družstva bol zvolený iniciator farár Dollák, za pokladníka Karol Michlík, kým vedenie obchodu bolo zverené Gejzovi Kiszeľyovi. Zatiaľkom septembra t.r. otvoril sa obchod v dome Tatra banky, ktorý veľmi pekne prosperoval, takže už roku 1923 mohlo družstvo tento dom Tatra banky pre svoje ciele odkúpiť za 150.000,-Kč. Po smrti zakladateľa farára Dolláka v takzvaných časoch konjunktúry sa krásne zveľadovovalo až do rokov 1929-1930, kedy u nás už dost citeľne bolo badat účinky svetovej hospodárskej krízy. Najťažšie roky preživalo družstvo v rokoch 1933-1935. Keby konečne nebolo bývalo rýchlej pomoci z ústredia družstev v Žilne, bolo by hádam aj zaniklo úplne a mnohí účastinári by boli podieľy hádam aj ztratili.

Ceny potravín v konzume proti cenám iných obchodov tu sa nachadzajúcich boli primerane snižené. Práve preto niektorí miestni obchodníci by boli radi videli družstvo v troskách, ba hádam ešte radšej keby družstvo bolo celkom zaniklo. Lebo, keď sa chceli udržať, museli ceny tiež snižovať, aby mohli urobiť aký taký obrat. Družstvo tedy je u nás akýmsi zdravým a nutným regulátorom životných potrieb.

1951 – BLESK DO ŠKOLSKEJ BUDOVY:

V nedeľu 6. augusta 1951 udrel do hlavnej školskej budovy blesk do komína V. triedy národnej školy, ktorý poškodil vrch a stenu komína, v triede vyrázil dvierka na peci, vytisol papiere z pece, ale nič nezapálil. Pritom poškodil i krytinu strechy. Je zaujímavé, že bol to prvý prípad od postavenia školských budov na Sihle v Pohorelej, tedy od roku 1904.

ŠPORTOVÝ DEŇ: V nedeľu dňa 14. septembra 1951 bol usporiadaný Športový deň v Pohorelej. Vydaril sa. Víťazi jednotlivých disciplín dostali knižné odmeny a pochvalné diplomy. Na športovom dni zúčastnili sa pretekári i zo susedných obcí.

SPOJENIE NÁRODNEJ A STREDNEJ ŠKOLY: Dňa 7. septembra 1951 došlo k spojeniu Národnej a Strednej školy v Pohorelej pod spoločnú správu v jednu Deväťročnú školu v Pohorelej. Riaditeľom sa stal Anton Vajčík, zástupcom riaditeľa Anton Perichťa.

1961 – POPIS OBCE:

Výstavba nových rodinných domov pokračovala nezvyčajným tempom. Mnohí občania urobili i renovácie starších domov a tak, neustále zvyšujú kultúrnosť a hygienu bývania.

V auguste 1961 začal miestny národný výbor organizovať výstavbu zdravotného strediska v akcii „Z“. Na ten účel bola vyhladená budova v Pohorelskej Maši, ktorá v minulosti slúžila ako byt bývalým riaditeľom Coburgovských závodov. Potom ako byt správcom štátnej lesnej správy. V rokoch 1930-1937 každé leto v nej letoval maliar M. Švabinský.

Veľa ťažkostí museli funkcionári prekonávať pri zaoštarávaní projektovej a rozpočtovej dokumentácii. Hodnota plánovaného diela má byť 850 000,- Kč a plánované náklady podľa rozpočtu budú činiť 425 000,- Kč.

Ďalej pokračovala výstavba obchodného domu a výstavba požiarnej zbrojnice. V tomto období boli v obci postavené i 4 mosty. Jeden cez Hron, druhý na Jánošíkovej ulici. 21. decembra 1961 sa uskutočnil výber staveniska pre 18. triednu Základnú deväťročnú školu.

Ján Mandrák, nar. 25. júna 1875 v Pohorelej

(z rodinného archívu zapožičal R.Panis)

Žiaci pri chôdzi na 10 km; z prava do ľava sú: Milan Vojtko - I. trieda strednej školy,

Jozef Mak, Laco Lysina a Jozef Polák – všetci III. trieda strednej školy

Keď som išiel z Ameriky

1. Keď som išiel z Ameriky na šife,
postretli sme štyri rybky veľike.
Šifkapitán nabil kanón, strelil raz,
šejhaj strelil raz,
nebojte sa mladí chlapeci, ja pri vás.

2. Jak by sme sa mladí chlapeci nebáli,
keď sme doma mladé ženy nechali.
Ktorá dvojce, ktorá troje deti má,
šejhaj deti má,
ona plače a narieka aj s nima.

(za slová piesne ďakujeme p.K.Voskovi)

